

طرز العمل رسیدگی به اعتراضات و شکایات انتخاباتی

کابل، افغانستان

سرطان ۱۳۹۸

فصل اول

احکام عمومی

مبنی

ماده اول:

این طرز العمل به تاسی از احکام ماده نود، فقره اول ماده سی ام و ماده یکصد و هشتم قانون انتخابات وضع گردیده است.

هدف

ماده دوم:

رسیدگی به اعتراضات و شکایات ناشی از تخطی، تخلف و جرایم انتخاباتی به منظور تحقق عدالت، اعتباردهی و شفافیت انتخابات.

ساحه تطبیق

ماده سوم:

این طرز العمل در تمام انتخابات که در فقره یک ماده دوم قانون انتخابات تسجیل گردیده قابل تطبیق می باشد.

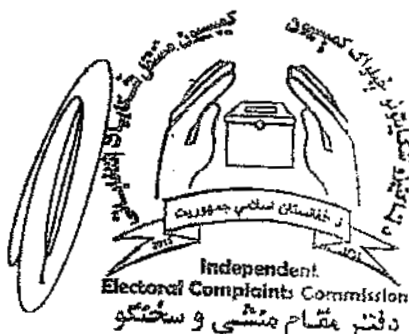
اصطلاحات

ماده چهارم:

اصطلاحات و عناوین ذیل، مفاهیم و مصادیق زیر را در این طرز العمل افاده می نمایند:

۱- طرز العمل: سند تقنینی، تخنیکی و اداری است که بر مبنای ماده یا مواد خاصی از قوانین و مقرره ها، جهت تنظیم و پیشبرد امور در یک ساحه مشخص وضع می شود؛

۲- مأمور ثبت: کارکن رسمی است که مسوولیت ثبت اعتراضات و شکایات انتخاباتی را در کمیسیون های مرکزی و ولایتی شکایات به عهده دارد؛

۳- اعتراض: درج ایراد در فورم مشخص توسط اشخاص حقیقی و حکمی مبنی بر عدم واجد شرایط بودن کاندیدان، رأی دهندگان و تصامیم کمیسیون‌های ولایتی شکایات در مورد و زمان مشخص قانونی صورت می‌گیرد؛

۴- معترض علیه: شخصی که مورد اعتراض واقع شده است؛

۵- شکایت: ابراز نارضایتی کتبی کاندید یا نماینده او علیه مشتکی علیه مشخص در رابطه به تخطی، تخلف و جرایم انتخاباتی است که در مورد و زمان مشخص مندرج قوانین مربوطه و این طرزالعمل رسماً صورت می‌گیرد؛

۶- تخطی: مشمول اعمال غیر قصدی و سهویی است که از طرف رأی‌دهنده، کاندید، کارکن انتخابات، ناظر، مشاهد، رسانه و سایر اشخاص مشمول روند انتخابات واقع می‌گردد؛

۷- تخلف: اعمال عمدی مشمول تمام افعال و ترک افعالی است که در ماده (۹۸) قانون انتخابات به عنوان تخلف انتخاباتی تسجیل گردیده است؛

۸- شاکی: شخصی است که در رابطه به تخلف، تخطی و جرایم انتخاباتی علیه اشخاص حقیقی یا حکمی به صورت کتبی در موعد معین شکایت درج کند؛

۹- مشتکی علیه: شخص حقیقی یا حکمی است که علیه وی شکایت شده است؛

۱۰- مدارک اثباتیه: مشمول سند تحریری، تصویری، صدا، آثار و علایمی می‌شود که در وقت اعتراض یا دفاع، برای اثبات تخلفات و جرایم انتخاباتی توسط طرفین قضیه ارائه می‌شود؛

۱۱- رسیدگی: فرایند ثبت، بررسی، تحلیل، تدقیق و تصمیم‌گیری کمیسیون‌های ولایتی و مرکزی شکایات مطابق قانون انتخابات و این طرزالعمل صورت می‌گیرد؛

۱۲- بررسی: عبارت از تحقیق و ابراز نظر در مورد ابعاد و ویژگی‌های شکلی و تخنیکی اعتراضات و شکایات و مدارک اثباتیه مرتبط به آن‌ها؛

۱۳- تصنیف: عبارت از دسته بندی اعتراضات و شکایات از لحاظ موضوع و تکرار بودن آن‌ها توأم با ترتیب و تنظیم اوراق؛

۱۴- تحلیل حقوقی: عبارت از تشخیص ابعاد ماهوی و ذاتی اعتراضات و شکایات، مستند به قوانین می‌باشد؛

۱۵- تصدیق: سندی کتبی و مدارک است که درستی و راستی حالات، افعال، رویدادها، فیصله‌ها، نتایج و اسناد دیگر در رابطه به قضایای انتخاباتی را تأیید نماید؛

۱۶- مصوبه: سند رسمی مزین به امضای اعضای کمیسیون شکایات مستند به اسناد تقنینی است که در زمینه‌ی تأیید و تصویب طرزالعمل‌ها، لوایح، طرح‌ها، پیشنهادها، اموراداری، اجرایی و تخنیکی این نهاد می‌باشد؛

۱۷- تصمیم: ابراز رای کتبی و رسمی اعضای کمیسیون مرکزی شکایات و اعضای کمیسیون‌های ولایتی مستند به اسناد تقنینی است که در زمینه‌ی قضایای انتخاباتی دارای ویژگی‌های ماهوی و ذاتی می‌باشد؛

۱۸- اهل خبره: شخص مسلکی یا فنی است در رشته معین دارای تخصص، معلومات، تجربه کافی و صلاحیت ابراز نظر در یک موضوع مشخص را داشته باشد؛

۱۹- اقدامات اصلاحی: تصمیم و اجرائات کمیسیون شکایات برای درست کردن و به اصلاح آوردن اعمال و اموری که توسط اشخاص و ادارات صورت گرفته و جزء موارد تخطی‌های انتخاباتی شمرده می‌شوند؛

فصل دوم

شرایط، او صاف و مکلفیت طرفین

اوصاف شاکی و معترض

ماده پنجم:

۱- دارای اهلیت کامل حقوقی؛

۲- تابعیت افغانستان را دارا باشد؛

شرایط شاکی و معترض

ماده ششم:

۱- هویت، مشخصات، آدرس و شماره تماس و آدرس الکترونیکی مشتکی علیه را در فورمه شکایت درج نماید؛

۲- در صورت نمایندگی از کاندیدان یا سایر اشخاص حقیقی و حکمی، معرفی نامه معتبر حاوی امضاء و مهر آنها را به دست داشته باشد؛

مکلفیت های معترض و شاکی

ماده هفتم:

۱- درج اعتراضات و شکایات توسط خود یا نمایندگان با صلاحیت خویش در زمان قانونی؛

۲- آگاهی کامل به محتوای شکایات خود؛

۳- توضیح موضوع اعتراض یا شکایت مطابق قانون انتخابات؛

۴- خانه پوری فورمه اعتراض و شکایت مطابق رهنمود؛

۵- ارائه شهرت و آدرس دقیق مشتکی علیه و معترض علیه؛

۶- ارائه مدارک اثباتیه کافی برای اثبات اعتراض و شکایت خود؛

۷- ارائه اسناد و مدارک مرتبط به شکایت یا اعتراض؛

۸- ارائه اسناد و مدارک مربوط به شکایت یا اعتراض الی ۲۴ ساعت بعد از ثبت آنها؛

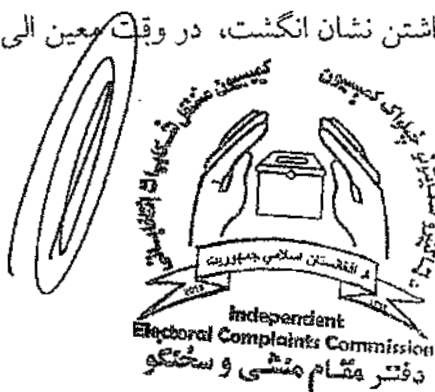
حقوق و مکلفیت های معترض علیه و مشتکی علیه

ماده هشتم:

۱- حضور معترض علیه و مشتکی علیه غرض استفهام اعتراض یا شکایت وارده و بررسی آن بعد از اطلاع یابی در زمان معین الی (۴۸) ساعت؛

۲- رایبهی مدارک اثباتیه معترض علیه و مشتکی علیه جهت دفاع؛

۳- مشتکی علیه و معترض علیه حین مراجعه به کمیسیون شکایات، جواب یا دفاعیه خود را در مقابل اعتراض یا شکایت وارده، در فورم دفاعیه درج نموده و بعد از امضاء یا گذاشتن نشان انگشت، در وقت معین الی (۲۴) ساعت به ریاست بررسی و تحلیل تسلیم نماید؛

- ۴- معترض علیه و مشتکی علیه مکلف‌اند بعد از اطلاع‌یابی الی ۴۸ ساعت اسناد و مدارک خود را ارائه نمایند؛
- ۵- کمیسیون شکایات در صورت ضرورت، معترض علیه و مشتکی علیه را در جلسات علنی دعوت می‌نماید؛
- ۶- عدم مراجعه طرفین قضیه به کمیسیون‌های ولایتی یا کمیسیون مرکزی شکایات مانع اتخاذ تصمیم یا فیصله کمیسیون شکایات شده نمی‌تواند؛

موضوع اعتراض و شکایت

ماده نهم:

اعتراض و شکایت باید دارای ویژگی‌ها و اوصاف ذیل باشد:

- ۱- موضوع باید تخطی، تخلف و جرایم انتخاباتی شمرده شده باشد؛
- ۲- موضوع باید واضح و مستند به قانون باشد و در صورت اثبات کذب ادعا، نادرستی معلومات و کتمان حقایق مربوط به اعتراض و شکایت، شاکی و معترض مطابق احکام قانون انتخابات مجازات می‌شوند؛

تکرار اعتراض و شکایت

ماده دهم:

کمیسیون شکایات به موارد اعتراض و شکایات تکراری در موضوع معین رسیدگی و تصمیم واجد اتخاذ می‌نماید.

همکاری در امر درج فورم‌ها

ماده یازدهم:

در صورت ضرورت، طرفین می‌توانند غرض خانه‌پوری درست فورمه‌های اعتراض، شکایت یا دفاعیه، از مامورین طالب کمک شوند.

فصل سوم

زمان و میعاد ثبت اعتراض و شکایت

زمان و میعاد ثبت اعتراض

ماده دوازدهم:

شخصیت‌های حقیقی و حکمی می‌توانند در خلال مدت ۲ روز کاری بعد از نشر فهرست ابتدایی کاندیدان، در رابطه به عدم واجد شرایط بودن آن‌ها اعتراض نمایند با انقضای این مدت، اعتراض دیگر قابل سمع نبوده و ثبت نمی‌شود.

اعتراض بر فهرست

ماده سیزدهم:

اعتراضات بر فهرست ابتدایی کاندیدان در خلال مدت سه روز کاری بعد از نشر فهرست ابتدایی، موارد ذیل را در بر می‌گیرد:

۱- اعتراض قانونی اشخاص حقیقی یا حکمی بر کاندیدان مشمول فهرست ابتدایی؛

۲- اعتراض قانونی کاندیدان بر کاندیدان مشمول فهرست ابتدایی؛

ماده چهاردهم:

کاندید یا نماینده وی و سایر اشخاص ذیدخل مانند ناظر، مشاهد و کارکنان کمیسیون‌های ولایتی و مرکزی شکایات می‌توانند حین رای‌دهی و شمارش آراء (در روز انتخابات) یا در خلال دو روز کاری بعد از روز برگزاری انتخابات، در مرکز و ولایات شکایت درج نمایند.

ماده پانزدهم:

۱- در فاصله اعلان لیست نهایی کاندیدان و آغاز مبارزات انتخاباتی، کمیسیون شکایات نسبت به تمامی تخلفات و جرایم انتخاباتی که در قانون انتخابات ذکر گردیده، رسیدگی می‌نماید، کمیسیون مرکزی شکایات و کمیسیون‌های ولایتی آن می‌توانند موضوعاتی را که در محدوده‌ی صلاحیت آن‌ها قرار دارد در صورت موجودیت شکایت یا اعتراض و یا بدون موجودیت آن‌ها، مورد رسیدگی قرار دهند.

۲- از آغاز تا ختم مبارزات انتخاباتی و دوره سکوت، شکایت از اشخاص ذیدخل در پروسه انتخابات دریافت گردیده و رسیدگی می‌شود.

زمان ثبت شکایات در رابطه به صندوق های قرنطین شده

ماده شانزدهم:

۱ - ناظرین و کاندیدان میتوانند الی ۲۴ ساعت بعد از ابلاغ تصمیم کمیسیون در رابطه به صندوق های قرنطین شده، شکایت ثبت نمایند.

۲ - کمیسیون شکایات مکلف است در خلال ۴۸ ساعت به شکایات رسیدگی نموده و در رابطه به صندوق های قرنطین شده تصمیم نهایی اتخاذ نماید.

۳ - سایر موارد و جزئیات در رابطه به صندوق های قرنطین شده در لایحه مربوطه تنظیم میگردد.

ماده هفدهم:

چگونگی تشخیص آرای واقعی از آرای غیر واقعی و تقلبی و فیصله در مورد آنها مطابق لایحه رسیدگی به امور قرنطین، شمار مجدد و ابطال آراء، صورت میگیرد.

فصل چهارم

مراجع ثبت اعتراض و شکایت

مراجع ثبت

ماده هژدهم:

۱ - درج اعتراض و شکایت با تفکیک مراحل و مراجع رسیدگی آنها:

الف . کمیسیون های ولایتی شکایات؛

ب . کمیسیون مرکزی شکایات؛

ج . شکایت روز انتخابات در مراکز رای دهی؛

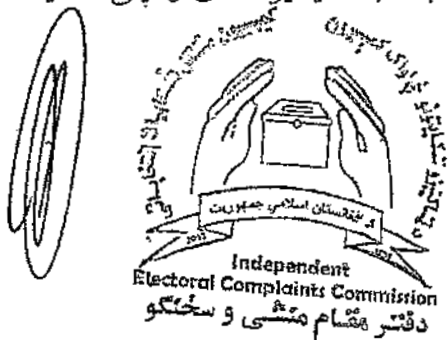
د . از طریق آنلاین؛

۲ - در صورت نبود نماینده مشخص کمیسیون شکایات در محلات و مراکز رای دهی، رئیس محل یا رئیس

مرکز رای دهی مرجع دریافت شکایت است . این مسولان باید شکایات دریافتی را با رعایت امانت داری در

بسته مخصوص و مطمئن جای گذاری و همزمان با ختم روز انتخابات به کمیسیون های ولایتی شکایات ارسال

نمایند؛

۳- در صورت نبود یا غیر فعال بودن دفاتر ولایتی کمیسیون شکایات یا حالات خاص، کمیسیون شکایات می‌تواند همکاری کمیسیون را در زمینه‌ی ثبت و ارسال به موقع شکایات از طریق دفاتر ولایتی کمیسیون به کمیسیون مرکزی شکایات مطالبه نماید؛

ماده نهم:

ممانعت و امتناع از دادن فورم و طی مراحل شکایات و اعتراضات طبق ماده ۹۸ قانون انتخابات، تخلف شمرده می‌شود.

چگونگی درج شکایت در مراکز رای دهی

ماده بیستم:

برای آشنا سازی شاکیان با روش‌ها و چگونگی خانه‌پوری فورم شکایت، رهنمود خانه‌پوری فورم شکایت در مرکز رای دهی وضع می‌گردد.

فصل پنجم

رسیدگی به اعتراضات و شکایات

ثبت اعتراضات و شکایات

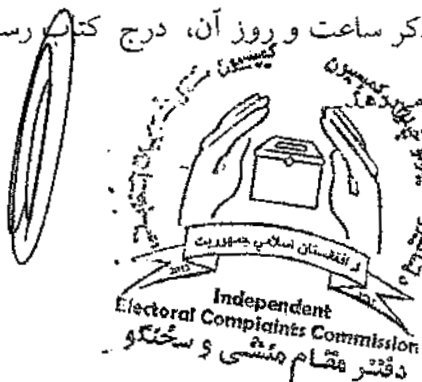
ماده بیست و یکم:

۱- معترض و شاکی یا نماینده قانونی آن‌ها به صورت مستقیم به بخش‌های که در ماده ۱۸ این طرزالعمل ذکر گردیده مراجعه نموده و فورمه مخصوص درج اعتراض یا شکایت را دریافت می‌نماید.

۲- مامور ثبت اعتراض بارویت پارچه ابلاغیه کمیسیون ولایتی و تاریخ آن (سه) روز کاری، اعتراض معترض را ثبت می‌نماید.

۳- فورم توسط شاکی یا معترض خانه‌پوری گردیده و با اسناد و مدارک اثباتیه مربوطه به مامور مسوول می‌سپارد و سند تسلیمی اخذ می‌کند.

۴- مامور مسوول، اعتراض یا شکایت را بعد از کود گذاری و ذکر ساعت و روز آن، درج کتاب رسید نموده و در مشوره با مسوول بخش، آن را در دوسیه‌ی مخصوص قرار می‌دهد.

۵ - معلومات مندرج اعتراض و شکایت درج دیتایس گردیده، یک کاپی سکن شده آن ضم مدارک اثباتیه به بخش تصنیف و از طریق آن به بخش بررسی، سپرده می شود.

۶ - بخش های ثبت اعتراضات و شکایات در کمیسیون های ولایتی و مرکزی، فورمه های اعتراض و شکایت و مدارک اثباتیه مربوطه را غرض طی مراحل بعدی به بخش تصنیف سپرده و بعد از دسته بندی و تنظیم به بخش بررسی ارسال می گردد.

۷ - اطلاعات مربوطه همزمان از طریق یک سیستم شریک سازی کمپیوتری مدار بسته جهت آگاهی و آمادگی ذهنی بررسی و تحلیل در اختیار کمیشنران مربوط، ریاست بررسی و تحلیل کمیسیون مرکزی شکایات و آمرین دارالانشای ولایات قرار داده می شود.

۸ - تمام اجرائات و اطلاعات این مرحله باید به صورت منظم و در فارمت مشخص به اعضای کمیسیون ها، گزارش داده شود.

۹ - کمیسیون های ولایتی مکلف اند روزانه یا در صورت لزوم به بخش مربوطه در کمیسیون مرکزی شکایات، گزارش احصاییوی را به صورت دقیق ارسال بدارند.

۱۰ - اصل دوسیه های مربوط به اعتراضات و شکایات انتخاباتی همراه با ضمائم آن به صورت محفوظ آرشف می گردد.

۱۱ - بدون اجازه ی اعضای مرکزی کمیسیون شکایات، هیچ کسی حق دسترسی به دوسیه های داخل آرشف و اسناد مربوطه آن را ندارد.

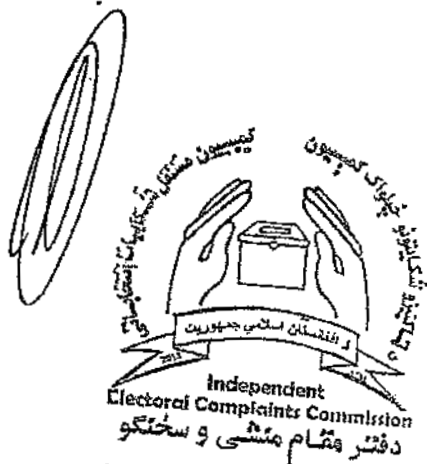
ماده بیست و دوم:

چگونگی امور مربوط به ثبت اعتراضات و شکایات مطابق رهنمود ثبت اعتراضات و شکایات تنظیم می گردد.

بررسی اعتراضات و شکایات

ماده بیست و سوم:

این مرحله، اجرائات و فعالیت های زیر را دربر می گیرد:

۱ - کاپی فورمه‌های اعتراض و شکایت همراه با مدارک اثباتیه با تفکیک نوع و خصوصیت آنها، جهت بررسی ابتدائی به کارکنان بررسی سپرده می شود.

۲ - تعیین میزان اعتبار و درستی اسناد و مدارک تصویری، صوتی، نوشتاری توسط کارکنان مسلکی آمریت بررسی درمرکز، مدیریت های بررسی و تحلیل در ولایات و در صورت نیاز به بخش تحلیل تصویری، صوتی و کریمنال تخنیک فرستاده می شود.

۳ - کارکنان مسلکی بررسی، اعتراضات و شکایات را با مدارک اثباتیه آن از لحاظ اعتبار اسناد، اهمیت، ابعاد و ویژگی های شکلی و تخنیکی مورد ارزیابی قرار می دهند.

۴ - مدیریت های بررسی و تحلیل در کمیسیون های ولایتی و آمریت بررسی درمرکز، مکلف اند معترض و شاکی را غرض فراهم آوری اسناد و مدارک و معترض علیه و مشتکی علیه را غرض پاسخ دهی یا دفاع، از طریق خطوط برقی یا تلفونی اطلاع دهند، در صورت عدم حضور الی ۲۴ ساعت یا عدم برقراری تماس پس از سه بار شماره گیری در طول یک روز، تصمیم در غیاب شان اتخاذ می گردد.

۵ - اعضای مسلکی بررسی در فورمه مربوطه، نظر کارشناسی خویش را تحریر و امضاء نموده و از طریق آمر بررسی به آمریت تحلیل حقوقی ارسال می گردد.

تحلیل اعتراضات و شکایات

ماده بیست و چهارم:

مراحل تحلیل:

۱ - دوسیه ها به اعضای مسلکی تحلیل حقوقی کمیسیون های ولایتی و کمیسیون مرکزی. شکایات با تفکیک موضوع، جهت ارزیابی محتوایی و ماهوی تقسیم می شوند.

۲ - کارکنان و اعضای مسلکی تحلیل حقوقی، نتایج بررسی های انجام شده آمریت بررسی را مورد تحلیل قرار داده، ماهیت و محتوای آنها را تعریف و تشخیص نموده و احکام قانونی منطبق بر آنها را از منابع قانونی استناد و امضاء نموده و از طریق آمر تحلیل به ریاست بررسی و تحلیل تسلیم ارائه می شود.

۳ - دوسیه‌ها بعد از ملاحظه و تأیید رئیس بررسی و تحلیل در مرکز و آمرین دارالانشاء در ولایات، غرض تصمیم‌گیری به جلسات اعضای کمیسیون‌های مرکزی و ولایتی شکایات، محول می‌گردند.

۴ - دوسیه‌ها پس از اولویت بندی از لحاظ فوریت، اهمیت و ماهیت آن به جلسات اعضای کمیسیون‌های مربوطه ارائه می‌گردد.

تدقیق قضایا

ماده بیست و پنجم:

۱- قضایای پیچیده و حساس در مرکز حسب تقاضای ریاست بررسی و تحلیل، رئیس کمیسیون یا اعضای کمیسیون شکایات به ریاست تدقیق و تطبیق تصامیم کمیسیون غرض ابراز نظر تدقیق ارجاع گردد و ریاست مربوطه مکلف است حد اکثر تا ۴۸ ساعت اظهار نظر تدقیقی خود را به اعضای کمیسیون ارائه نماید.

۲- بخش تحلیل تصویری، صوتی و کریمنال تخنیک در چوکات ریاست تدقیق و تطبیق فیصله‌ها ایجاد می‌گردد.

فصل ششم

مراجع رسیدگی به شکایات و اعتراضات

مرجع رسیدگی اولیه

ماده بیست و ششم:

کمیسیون‌های ولایتی شکایات مرجع اولیه رسیدگی به شکایات انتخاباتی می‌باشند، در حالات استثنایی کمیسیون مرکزی شکایات می‌تواند مرجع اولیه رسیدگی به شکایات انتخاباتی باشد.

حالات استثنائی و شرایط آن

ماده بیست و هفتم:

۱ - شرایط مناسب سیاسی و امنیتی در سطح ولایت برای رسیدگی به قضیه موجود نباشد؛

۲ - ابعاد اعتراضات و شکایات گسترده بوده و تنازع صلاحیت مطرح باشد؛

۳ - تضاد منافع یکی از طرفین قضیه با کمیشنر ولایت مربوطه ثابت گردد؛

۴ - کمیسیون‌های ولایتی شکایات فعال نباشند؛

۵ - سایر حالاتی که کمیسیون مرکزی شکایات تشخیص دهد؛

میعاد نهایی سازی و نشر بررسی‌های کمیسیون‌های ولایتی شکایات

ماده بیست و هشتم:

کمیسیون‌های ولایتی شکایات موظف‌اند بعد از روز برگزاری انتخابات و ثبت شکایات در موعد معین (دو روز کاری) در مدت ۱۵ روز کاری، تصامیم خویش را نسبت به شکایات وارده به طرفین قضیه ابلاغ و غرض آگاهی مردم در وب‌سایت کمیسیون نشر نمایند.

صلاحیت نهایی رسیدگی به اعتراضات و شکایات

ماده بیست و نهم:

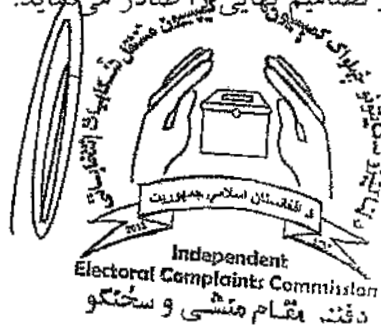
۱ - در صورت که معترض، شاکی، معترض علیه یا مشتکی علیه بر تصمیم کمیسیون ولایتی شکایات قناعت نداشته باشند، می‌توانند در خلال مدت (۳) روز کاری بعد از ابلاغ تصمیم، شخصاً یا توسط نماینده‌ی با صلاحیت خویش، در کمیسیون مرکزی شکایات اعتراض درج نمایند.

۲ - در صورت انقضای این مدت، تصمیم کمیسیون ولایتی شکایات نهایی دانسته می‌شود.

۳ - کمیسیون‌های ولایتی شکایات بلافاصله پس از صدور تصمیم، ملزم به ابلاغ آن به طرفین قضیه می‌باشند.

۴ - کمیسیون‌های ولایتی شکایات موظف‌اند، دوسیه‌های استینافی را بعد از عدم ابراز قناعت معترض و پس از مهر تأییدی ولایت مربوطه روی اسناد و اوراق، در ظرف ۴۸ ساعت توسط آردارالانشاء به مرکز ارسال نمایند.

۵ - کمیسیون مرکزی شکایات از مجراهای مربوط در این طرزالعمل، موارد اعتراض بر تصامیم کمیسیون‌های ولایتی را به رویت اسناد و مدارک، مجدداً بررسی نموده و تصامیم نهایی را صادر می‌نماید.

۶- کمیسیون‌های ولایتی شکایات دوسیه‌های استینافی را همراه با تصامیم و پارچه‌ی ابلاغ به صورت مکمل، طبق جز ۴ همین ماده به دفتر مرکزی غرض طی مراحل بفرستند.

۷- ثبت قضایای استینافی تنها از صلاحیت کمیسیون مرکزی شکایات می‌باشد.

تصامیم نهایی کمیسیون مرکزی شکایات

ماده سی ام:

در صورت اعتراض بالای تصامیم کمیسیون‌های ولایتی، کمیسیون مرکزی شکایات صلاحیت دارد، آن را تایید، تعدیل، تصحیح یا ملغی نماید، در صورت ملغی، تصامیم جدید صادر می‌نماید.

تصامیم کمیسیون مرکزی شکایات

ماده سی و یکم:

تصامیم کمیسیون شکایات در رابطه به اعتراضات و شکایات انتخاباتی و نتایج آن با رعایت حکم ماده ۹۳ طرح تعدیل قانون انتخابات نهایی و واجب التعمیل می‌باشد.

دلایل اتخاذ تصمیم

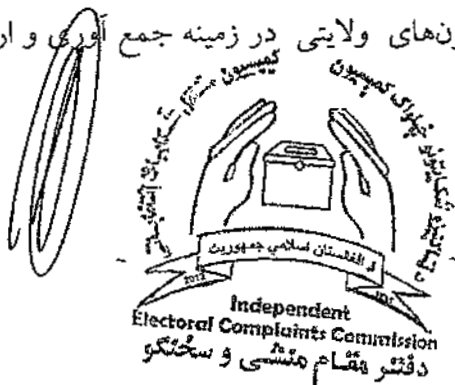
ماده سی و دوم:

کمیسیون‌های ولایتی و مرکزی شکایات انتخاباتی، مکلف به ذکر دلایل اتخاذ تصمیم می‌باشند.

همکاری برای جمع آوری مدارک اثباتیه

ماده سی و سوم:

در صورتی که کمیسیون مرکزی شکایات استثناءً به عنوان مرجع اولیه یا به عنوان مرجع رسیدگی نهایی به قضایای مربوط به کمیسیون‌های ولایتی قرار گیرد، کمیسیون‌های ولایتی در زمینه جمع آوری و ارسال مدارک اثباتیه مکلف می‌باشند.

ماده سی و چهارم:

در صورت که زمان‌های معین در این فصل با ایام تعطیلی مندرج در قانون کار مصادف شود، ساعات ایام تعطیلی از زمان تعیین شده کسر می‌گردد.

ماده سی و پنجم:

وزارت‌های امور داخله، معارف، خارجه، کمیسیون مستقل انتخابات، ریاست عمومی امنیت ملی، اداره ثبت واحصائیه (ثبت واحوال نفوس)، کمیسیون حقوق بشر و سایر نهادهای حکومتی، طبق قانون انتخابات مکلف به همکاری در روند بررسی و جمع‌آوری معلومات با کمیسیون شکایات انتخاباتی در مرکز و ولایات می‌باشند.

استقلالیت کمیسیون شکایات

ماده سی و ششم:

کمیسیون مستقل شکایات انتخاباتی در صلاحیت‌ها و تصامیم خود مستقل بوده و تابع هیچ مقام یا نهاد دیگری نمی‌باشد.

ماده سی و هفتم:

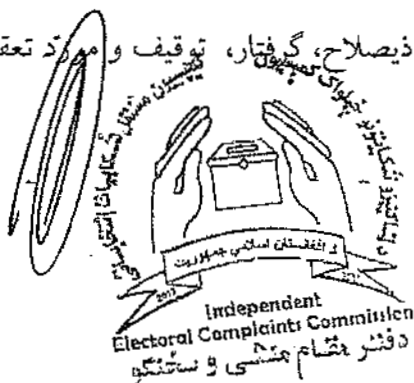
هیچ نهاد یا مرجعی نمیتواند قضایای انتخاباتی را قبل از رسیدگی یا در جریان آن یا بعد از رسیدگی و تصمیم بر آن، مورد رسیدگی یا بازنگری قرار دهد، به استثنای قضایای جرمی که از طرف کمیسیون شکایات طبق حکم فقره (۲) ماه ۹۷ قانون انتخابات به اداره لوی حارنوالی محول می‌گردد.

ماده سی و هشتم:

نهادهای امنیتی مکلف به تامین امنیت کمیسیون شکایات و کارکنان آن در مرکز و ولایات بوده و از هرگونه مداخله در امور کاری آن، اجتناب ورزند.

ماده سی و نهم:

اعضای کمیسیون‌های مرکزی و ولایتی بدون حکم محکمه ذیصلاح، گرفتار، توقیف و مورد تعقیب عدلی قرار گرفته نمی‌توانند.

ماده چهلیم:

هیچ مرجعی نمی‌تواند بدون اجازه رهبری کمیسیون مرکزی شکایات، کارکنان کمیسیون شکایات انتخاباتی را در موضوعات مرتبط به انتخابات، تحت تعقیب عدلی قرار دهد.

فصل هفتم

اقدامات اصلاحی و تادیب

ماده چهل و یکم:

کمیسیون شکایات مطابق صراحت فقره ۳ ماده ۳۰ قانون انتخابات صدور توصیه، اخطار و اقدامات اصلاحی می‌کند.

تادیب

ماده چهل و دوم:

کمیسیون شکایات طبق صراحت ماده ۹۸ قانون انتخابات در رابطه به تخلفات، تادیبات لازم را وضع می‌نماید.

مؤعد تحویل جریمه

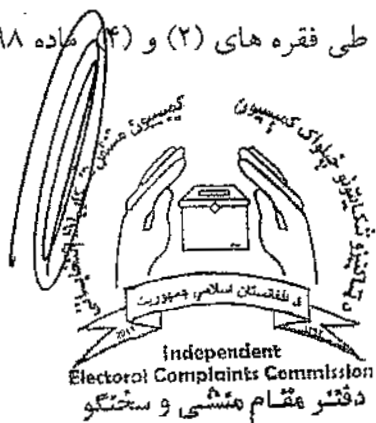
ماده چهل و سوم:

شخصی که توسط کمیسیون شکایات به پرداخت جریمه نقدی ملزم می‌گردد، مکلف است جریمه را طبق حکم قانون در حساب کمیسیون تحویل و سندی تحویلی آن را به کمیسیون شکایات مربوطه ارائه نماید.

تنظیم امور مربوط به جریمه‌ها

ماده چهل و چهارم:

تنظیم امور مربوط به جریمه های نقدی و چگونگی جرایم آن طی فقره های (۲) و (۴) ماده ۹۸ قانون انتخابات حسب احوال اجراء می‌گردد.

فصل هشتم

احکام متفرقه

رهنمودها

ماده چهل و پنجم:

به منظور توضیح بیشتر این طرزالعمل جهت تطبیق بهتر احکام قانون مربوطه غرض استفاده موثر، رهنمود های جداگانه وضع می گردد.

تخلف

ماده چهل و ششم:

تقض این طرزالعمل با در نظر داشت حکم جزء ۳۵ فقره اول ماده ۹۸ قانون انتخابات، تخلف انتخاباتی شمرده می شود.

نشر تصمیم

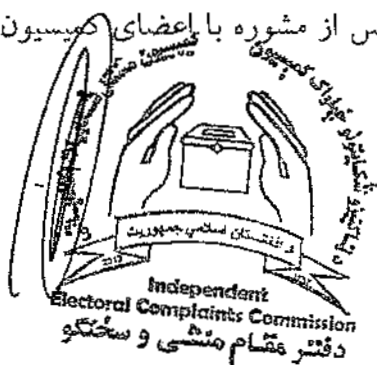
ماده چهل و هفتم:

کمیسیون های ولایتی و مرکزی شکایات مکلف اند، نتایج رسیدگی و فیصله های خویش بر اعتراضات و شکایات انتخاباتی را که در ابلاغیه انعکاس یافته، از طریق وبسایت کمیسیون شکایات نشر نماید.

اطلاع رسانی

ماده چهل و هشتم:

ریاست اطلاعات و ارتباطات عامه کمیسیون شکایات باید تمام تبصره های مخاطبان را در رابطه به فیصله های این نهاد جمع آوری، دسته بندی و تحلیل نموده و یک کپی فشرده این گزارش را از طریق ریاست عمومی دارالانشاء در اختیار اعضای کمیسیون شکایات قرار داده و پس از مشوره با اعضای کمیسیون شکایات، پاسخ مناسب به آنها ارائه نماید.

ایزاد، حذف و تعدیل

ماده چهل و نهم:

کمیسیون شکایات در صورت نیاز می‌تواند با رای اکثریت کل اعضاء، این طرزالعمل را تعدیل نماید.

ماده پنجاهم:

در صورت تعارض مواد این طرزالعمل با قانون انتخابات، به احکام قانون انتخابات ارجحیت داده می‌شود.

ماده پنجاه و یکم:

فوزمه‌های مرتبط به روند رسیدگی به شکایات و اعتراضات، ضم این طرزالعمل مورد استفاده قرار می‌گیرد.

انفاذ

ماده پنجاه و دوم:

این طرزالعمل به داخل (۸) فصل و (۵۲) ماده به اتفاق آرای اعضاء حاضر در جلسه مورخ ۲ سرطان ۱۳۹۸

اعضای کمیسیون مستقل شکایات انتخاباتی تصویب و نافذ گردید.

محمد یونس طغرا

عضو کمیسیون مستقل شکایات انتخاباتی

سید قطب الدین رودار

عضو کمیسیون مستقل شکایات انتخاباتی

مولوی دین محمد عظیمی

معاون کمیسیون مستقل شکایات انتخاباتی

محمد قاسم الیاسی

مشی و سخنگو کمیسیون مستقل شکایات انتخاباتی

زهرا مبین شینواری

رئیس کمیسیون مستقل شکایات انتخاباتی